Nr. 3.
13.
marz.

Lög

um

að fá útmældar lóðir í kaupstöðum og á löggiltum kauptúnum o. fl.

Vjer Christian hinn Níundi, af guðs náð Danmerkur konungur, Vinda og Gauta, hertogi í Sljesvík, Holtsetalandi, Stórmæri, Þjettmerski, Láenborg og Aldinborg,

Gjörum kunnugt: Alþingi hefur fallizt á lög þessi og Vjer staðfest þau með samþykki Voru:

1. gr.

Ef maður vill fá óbyggða lóð sjer útmælda í kaupstað eða löggiltu kauptúni til þess að hefja þar verzlun, enda er honum heimilt að lögum að reka verzlun á Íslandi, skal hann, ef það er í löggiltu kauptúni, brjeflega beiðast útmælingar hjá lögreglustjóra, sem kveður með sjer 2 kunnuga og óvilhalla menn og tiltekur með þeim lóð þá, sem þörf er á til verzlunarinnar, en sje það í kaupstað, framkvæmir byggingarnefndin útmælinguna.

2. gr.

Bæði þeir, sem eiga lóðina í löggiltu kauptúni eða stórar óbyggðar lóðir í kaupstöðum, og aðrir, er lögmæt rjettindi hafa eignazt yfir landinu eða lóðunum, eru skyldir að láta af hendi gegn hæfilegu endurgjaldi, er lögreglustjóri með hinum tilkvöddu mönnum eða í kaupstöðum byggingarnefndin ákveður, ef málsaðilar koma sjer eigi saman um endurgjaldið, svo mikla óbyggða lóð, sem útmælendum þykir þörf á til hinnar fyrirhuguðu verzlunar, enda sje lóðin eigi nauðsynleg við rekstur verzlunar eða iðnaðar, sem þar er fyrir.

3. gr.

Það skal með öllu bannað, að leggja þá kvöð á lóðir eða húseignir í löggiltum kauptúnum og í kaupstöðum, að ekki megi nota þær til verzlunar eða annarar tiltekinnar atvinnu.

4. gr.

Þótt einstakir menn kunni að eiga höfn þá, sem löggilt kauptún er við, mega þeir ekki bægja neinum frá að leggja skipum sínum þar við akkeri, nje frá aðgangi að höfninni til þess að ferma eða afferma skip, að svo miklu leyti, sem það kemur ekki í bága við þeirra eigin bryggjuafnot, og ekki heldur getur landeigandi varnað hinu opinbera eða einstökum mönnum að gjöra hringa, landfestar eða önnur skipsfesta-áhöld fyrir skip þar á höfninni, þar sem svo til hagar, að þess konar áhöld eru nauðsynleg, þó má að

Lov

Nr. 3.
13de Marts.

om

Udvisning af Byggegrunde m. v. i Købstæder og paa autoriserede Handelssteder.

Vi Christian den Niende, af Guds Naade Konge til Danmark, de Venders og Goters, Hertug til Slesvig, Holsten, Stormarn, Ditmarsken, Lauenborg og Oldenborg.

Gjøre vitterligt: Altinget har vedtaget og Vi ved Vort Samtykke stadfæstet følgende Lov:

§ 1.

Naar nogen, som ifølge den gældende Lovgivning er berettiget til at drive Handel i Island, ønsker at faa et ubebygget Grundstykke i en Købstad eller paa et autoriseret Handelssted udvist som Byggeplads til Handelsanlæg, har han, naar det er paa et autoriseret Handelssted, at henvende sig med skriftlig Begæring om Udvisningen til vedkommende Politimester, som derefter med tvende af ham tiltagne med Stedet bekendte uvillige Mænd bestemmer den til Handelsetablissementet fornødne Grund. I Købstæderne foretager derimod Bygningskommissionen Udvisningsforretningen.

§ 2.

Saa vel Ejerne af de til Handelssted autoriserede Grunde eller af større ubebyggede Grunde i Købstæderne som andre, der maatte have erhvervet lovlige Rettigheder over samme, ere pligtige til imod et passende Vederlag, der i Mangel af mindelig Overenskomst bestemmes af Politimesteren og de af ham tiltagne Mænd eller i Købstæderne af Bygningskommissionen, at afstaa saa store ubebyggede Grundstykker, som ved Udvisningsforretningen findes fornødne til det paatænkte Handelsanlæg og ikke ere nødvendige for en paa Stedet allerede etableret Handel eller Bedrift.

§ 3.

Det er aldeles forbudt at paalægge Grunde eller Husejendomme i autoriserede Handelssteder eller Købstæder den Servitut, at de ikke maa benyttes til Handel eller til en anden bestemt Næring.

§ 4.

Ligesom den Omstændighed, at den til et autoriseret Handelssted hørende Havn maatte være privat Ejendomsret undergiven, ikke er til Hinder for, at den benyttes til Ankerplads af alle og enhver eller for fri Adgang til Havnen til der at lade og losse Skibe, forsaavidt saadant ikke kolliderer med Ejernes Benyttelse af deres Skibsbroer, saaledes kan vedkommende Grundejer heller ikke modsætte sig, at der, hvor de lokale Forhold udkræve saadant, af det offentlige eller af private anbringes Ringe, Landtove

Nr. 3. 13. marz. eins gjöra það eptir tilvísun lögreglustjóra, er kveður með sjer 2 óvilhalla menn, sem kunnugir eru hafnarlegu, og eiga þeir jafnframt að ákveða það endurgjald, er landeiganda beri, ef hlutaðeigendur verða ekki á eitt sáttir um það mál.

Að öðru leyti skulu ákvæðin í opnu brjefi 28. des. 1836, 11. gr., í gildi vera, þó svo, að hver fastakaupmaður í kauptúninu eða kaupstaðnum eigi forgangsrjett að notkun þeirra skipsfesta, er hann á eður hefur eignarhald yfir, og aðlæginu við þessar festar sínar,

Nú notar einhver hringa, landfestar eða önnur skipsfestaráhöld, sem hann ekki á; ber honum þá tafarlaust að láta áhöldin laus við eiganda þeirra, þegar kaupskip þeirra koma að og þurfa á þeim að halda, að viðlögðum 20 kr. sektum fyrir hvern dag, er hann lætur farast fyrir að sleppa áhöldunum, og bæti hann að auki allt það tjón, er af því kann að leiða, að hann ljet þau ekki laus við eiganda þegar í stað.

Skip það, er þannig notar heimildarlaust festar annars manns, og farmur þess er að veði fyrir sektum og skaðabótum.

Sá, sem eigi rekur fasta verzlun á einhverju kauptúni, en á þar þó skipsfestar, á einnig forgangsrjett að notkun þeirra, nema svo sje, að allar festar á höfninni sjeu notaðar af verzlunarskipum eða fiskiskipum þeim, sem haldið er úti til fiskiveiða, þá er skip hans kemur til.

5. gr.

Fyrir útmælingar eptir 1. og 4. gr. skal beiðandi auk ferðakostnaðar greiða lögreglustjóra 3 kr. um daginn, og eins hverjum þeirra, er til voru kvaddir með honum.

6. gr.

Lög þessi ná ekki til Reykjavíkurkaupstaðar.

Eptir þessu eiga allir hlutaðeigendur sjer að hegða.

Gefið á Amalíuborg, 13. marz 1891.

Undir Vorri konunglegu hendi og innsigli.

Christian R.

(L. S.)

J. Nellemann.

eller andre Fortøjningsredskaber til de Skibe, som benytte Havnen, dog kun efter Udvisning af vedkommende Politimester med tvende tiltagne med Havnelejet bekendte Mænd, som tillige i Mangel af mindelig Overenskomst bestemme det Grundejeren i den Anledning tilkommende Vederlag.

Iøvrigt har det sit Forblivende ved Bestemmelserne i Plakat 28. December 1836 § 11, dog at enhver fast Handlende i vedkommende Handelssted eller Købstad har Fortrinsret til Benyttelsen af de Redskaber, han ejer eller har i Ejendomsbesiddelse, samt til Ankerplads paa det Sted, hvor disse ere anbragte.

Enhver, der benytter Ringe, Landtove eller andre Fortøjningsredskaber, som han ikke ejer, bør, naar Ejernes Handelsskibe ankomme til Stedet og behøve Redskaberne, uopholdelig overlade Fortøjningsredskaberne til disse under en Bøde af 20 Kr. for hver Dag, han undlader at give Slip paa dem, hvorhos han bør erstatte alt det Tab, der maatte foraarsages ved hans Undladelse af strax at overgive Redskaberne til Ejerne.

Det Skib, der saaledes uden Hjemmel benytter en Andens Fortøjningsredskaber, hæfter tilligemed Ladningen for Bøder og Skadeserstatning.

Den, der ikke driver fast Handel paa et Handelssted, hvor han dog har Fortøjningsredskaber, har ogsaa Fortrinsret til Benyttelsen af disse, medmindre alle Havnens Fortøjningsredskaber, naar hans Skib ankommer, ere tagne i Brug af Handelsskibe eller Fiskerskibe, der ere udrustede til at drive Fiskeri.

§ 5.

For de i §§ 1 og 4 ommeldte Forretninger tilkommer der Politimesteren og de af ham tiltagne Mænd foruden Godtgørelse for Rejseomkostninger 3 Kr. hver daglig, der udredes af vedkommende Rekvirent.

§ 6.

Nærværende Lov gælder ikke for Reykjavik Købstad.

Hvorefter alle Vedkommende sig have at rette.

Givet paa Amalienborg, den 13de Marts 1891.

Under Vor Kongelige Haand og Segl.

Christian R.

(L. S.)

J. Nellemann.